

На основу члана 39. Закона о локалној самоуправи (Службени гласник Републике Српске, бр.97/16), члана 32. став 2. тачка 1, и члана 112. Статута Града Бањалука (Службени гласник Града Бањалука, бр. 25/05, 30/07, 17/12, 20/14 и 39/16), Скупштина града Бањалука је, на ___ сједници, одржаној _____ 2017. године, донијела

Н А Ц Р Т

СТАТУТАРНА ОДЛУКА О УТВРЂИВАЊУ СИМБОЛА ГРАДА БАЊА ЛУКА

Члан 1.

У Статуту Града Бањалука („Службени гласник Града Бањалука, бр. 25/05, 30/07, 17/12, 20/14 и 39/16“) члан 6. мијења се, и гласи:

(1) Град има симболе - грб и заставу, који симболишу историјско, културно и природно наслеђе Бањалуке.

(2) Грб Града користи се у три нивоа: као Мали, Средњи и Велики.

(3) Мали грб Града : На штиту, подијељено, горе у црвеном сребром и црним спојницама озидани камени бедем у чијем је средишту иста таква двоспратна кула лучно отворена пољем са по једним црно отвореним прозором на спратовима и са пирамидалним сребрним кровом са наглашеном стрехом, и са обе стране те куле са по једном сребрном мањом једноспратном кулом са по једним прозором отвореним црно и кровом као што је описано, а доље сребрно са плавим суоченим кљуновима два чамца-дајака из бокова штита; преко свега таласаста плава греда изнад истог таквог прута.

(4) Средњи грб Града : На штиту, подијељено, горе у црвеном сребром и црним спојницама озидани камени бедем у чијем је средишту иста таква двоспратна кула лучно отворена пољем са по једним црно отвореним прозором на спратовима и са пирамидалним сребрним кровом са наглашеном стрехом, и са обе стране те куле са по једном сребрном мањом једноспратном кулом са по једним прозором отвореним црно и кровом као што је описано, а доље сребрно са плавим суоченим кљуновима два чамца-дајака из бокова штита; преко свега таласаста плава греда изнад истог таквог прута.

Штит крунисан златном каменом озиданом бедемском круном са четири видљива мерлона и дијадемом, на чијем је фронталном сегменту приказана иста таква историјска сјеверна фасада Банског Двора.

Испод штита бијела трака исписана црним словима БАЊА ЛУКА - BANJA LUKA.

(5) Велики грб Града : Средњи грб Града окружен чуварима, и то : десно природна фигура Петра Кочића, одјевеног у тамно сиви реденгот према моди с почетка 20. вијека, а лијево природна фигура бана Светислава Милосављевића одјевеног у фрак са припадајућим одликовањима и лентом. Оба чувара држе природни дрвени јарбол окован златом са кога се у поље вије квадратни стијег Републике Српске опшивен златним ресама (десно), односно Бање Луке (лијево). Стијег Бања Луке истовјетне је садржине као штит основног грба. Кошља оба стијега овјенчана су златним трновим вијенцем. Постамент грба је руковет златног лишћа дивљег кестена (*aesculus hypocastaneum*), са бијелом траком исписаном црним словима БАЊА ЛУКА - BANJA LUKA.

Алтернатива 1: Средњи грб Града окружен чуварима, и то : десно пропети црвени вук сребрно наоружан и истог таквог језика, а лијево природни усправљени јазавац (*Meles meles*). Оба чувара држе природни дрвени јарбол окован златом са кога се у поље вије квадратни стијег Републике Српске опшивен златним ресама (десно), односно Бање Луке (лијево). Стијег Бања Луке истовјетне је садржине као штит основног грба. Копља оба стијега овјенчана су златним трновим вијенцем. Постамент грба је руковет златног лишћа дивљег кестена (*aesculus hypocastaneum*), са бијелом траком исписаном црним словима БАЊА ЛУКА - BANJA LUKA.

Алтернатива 2: Средњи грб Града окружен чуварима, и то два пропета црвена вука сребрно наоружана и истих таквих језика. Оба чувара држе природни дрвени јарбол окован златом са кога се у поље вије квадратни стијег Републике Српске опшивен златним ресама (десно), односно Бање Луке (лијево). Стијег Бања Луке истовјетне је садржине као штит основног грба. Копља оба стијега овјенчана су златним трновим вијенцем. Постамент грба је руковет златног лишћа дивљег кестена (*aesculus hypocastaneum*), са бијелом траком исписаном црним словима БАЊА ЛУКА - BANJA LUKA.

(6) Застава Града представља основни грб Града Бање Луке, без штита, који испуњава читаво поље заставе квадратног облика.

(7) Тачан изглед грба и заставе Града утврђује се изворником (еталоном), који доноси Градоначелник.

Члан 2.

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Града Бањалука.

Број:

**ПРЕДСЈЕДНИК
СКУПШТИНЕ ГРАДА**

Будимир Балабан, дипл.инж.грађевинарства

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е С Т А Т У Т А Р Н Е О Д Л У К Е О У Т В Р Ћ И В А Њ У С И М Б О Л А Г Р А Д А Б А Њ А Л У К А

I - ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Правни основ за доношење статутарне одлуке о утврђивању симбола Града Бања Лука, садржан је у одредбама члана 39. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16), а у вези са чланом 6. истог Закона и члана 112. а у вези са чланом 7. Статута Града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука,“бр. 25/5, 30/07, 17/12, 20/14 и 39/16).

Чланом 6. Закона, прописано је да јединица локалне самоуправе има један или више симбола. Симбол изражава историјско, културно и природно наслеђе јединице локалне самоуправе. Грб јединице локалне самоуправе мора бити сачињен и описан по правилима хералдике. Облик, садржај и употреба симбола регулишу се статутом јединице локалне самоуправе.

Чланом 6. Статута Града Бања Лука прописано је да ће се посебном статутарном одлуком утврдити симболи Града, а чланом 112. став. 2. Статута да се Статут мијења статутарном одлуком или доношењем новог статута.

II – РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОДЛУКЕ

Одлуком Уставног суда Републике Српске број У-30/10 од 20.02.2013.године, утврђено је да одредбе члана 6. ст. 2. и 3. Статута Града Бања Лука („Службени гласник Града Бања Лука“бр. 25/05, 30/07 и 17/12) нису у сагласности с Уставом Републике Српске и Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске,“ бр. 101/04, 42/05, 118/05 и 98/13).

У образложењу Одлуке наведено је да је Суд, у оцјени уставности наведених одредби имао у виду одредбе члана 5. став. 1. ал. 1. и 2. Устава Републике Српске, којим је утврђено да се уставно уређење Републике Српске темељи на гарантовању и заштити људских слобода и права, у складу са међународним стандардима и обезбјеђењу националне равноправности и заштити виталних националних интереса конститутивних народа.

Такође, наведено је да је Суд имао у виду и одредбу члана 10. Устава Републике Српске, према којој су грађани Републике Српске равноправни у слободама, правима и дужностима, једнаки пред законом и уживају исту правну заштиту без обзира на расу, пол, језик, националну припадност, вјероисповијест, социјално поријекло, рођење, образовање, имовно стање, политичко и друго увјерење, друштвени положај и друго лично својство.

Уз то, наведено је да је Суд имао у виду да је чланом 102. став 1. тачка 6. Устава Републике Српске утврђено да општина преко својих органа, у складу са законом, извршава законе, друге прописе и опште акте Републике чије извршавање је повјерено општини, те обезбјеђује извршавање прописа и општих аката општине, док је ставом 2. овог члана Устава утврђено да се систем локалне самоуправе уређује законом.

У образложењу Одлуке се даље наводи да је Суд, имајући у виду да грб Града Бања Лука, на основу наведених уставних и законских одредби, треба да изражава историјско, културно и природно наслеђе свих грађана јединице локалне самоуправе, оцијенио да оспорене одредбе члана 6. ст. 2. и 3. Статута, нису у сагласности са Уставом Републике Српске и Законом о локалној самоуправи.

По оцјени Суда, будући да је наведеним одредбама Статута прописано да средишњи дио грба симболизује темеље Саборне цркве, у бијелој боји, а да је у средини темеља крст, са оцилима, у црвеној боји, неспорно је да се ради о симболима који представљају културу, традицију и историјско наслеђе само српског народа, односно да се не ради о симболима са којима се могу идентификовати сви грађани који живе у граду.

На основу ове Одлуке Скупштина Града, Градоначелник и Градска управа проводили су више покушаја избора новог рјешења :

На основу закључка Скупштине града Бањалука број, 07-013-586/13 од 28.11., 02.12. и 03.12. 2013. год. Служба за послове Скупштине града и градоначелника расписала је Јавни конкурс за избор идејног рјешења изгледа грба Града Бањалука. Конкурс је објављен у дневном листу „Глас Српске“, дана (25.12.2013.) године, Службеном гласнику Републике Српске, дана (23.12.2013. године (број 113/13) и на WEB страници Града Бањалуке, а отворен је био 30 дана, с тим да се рок рачуна од дана посљедњег објављивања. Рок за подношење радова истекао је 24.01.2014. године.

Градоначелник Града Бањалука је Рјешењем број: 12-Г-991/14 од 24.01.2014. год. именовано Комисију за избор идејног рјешења грба Града Бањалука.

На јавни конкурс благовремено је приспјело 49 приједлога рјешења

Најбоље оцјењени рад и приједлог Комисије било је идејно рјешење Грба Града Бањалука - аутора Драшка Бошњака из Слатине, дипломираног ликовног умјетника.

Градоначелник је као приједлог идејног рјешења грба Града прихватио рад аутора Драшка Бошњака.

Приједлог Одлуке о измјенама и допунама Статута Града Бања Лука, којим је предложена измјена грба Града Бања Лука, разматран је у нацрту на сједници Скупштине Града Бања Лука одржаној 20.03.2014. године и упућен на јавну расправу.

Како, након проведене јавне расправе, градоначелник није прихватио предложено рјешење, Скупштина Града на сједници одржаној 30.05.2014. године, донијела је Одлуку о измјенама и допунама Статута Града Бања Лука којим је прописано да се члан 6. Статута мијења и гласи: **„Посебном статутарном одлуком утврдиће се симболи Града Бања Лука“**, чиме је дјелимично извршена пресуда Уставног суда

Закључком Скупштине града Бањалука број 07-013-316/14 („Службени гласник Града Бањалука, број 9/14“), задужен је градоначелник града да спроведе поновни поступак избора идејног рјешења грба – уз претходно ангажовање стручњака хералдичара у региону, те, након тога, Скупштини Града предложи измјену Статута у вези са дефинисањем садржаја грба у складу са одредбама закона и са одлуком Уставног суда Републике Српске.

Дана 24.11.2014. године Служба за послове Скупштине града и градоначелника је у складу са чланом 18. Правилника о јавним набавкама („Службени гласник града Бањалука бр. 32/13, 11/14, 18/14 и 19/14) добила сагласност за спровођење поступка јавне набавке путем директног споразума за израду идејног рјешења грба Града. Позив за достављање понуда и приједлога идејног рјешења грба Града Бањалука достављени су Зорану Николићу и Срђану Маровићу - хералдичарима из региона.

Након пријема понуде и приједлога идејног рјешења Комисија за израду идејног рјешења грба Града Бања Лука, хералдичара Зорана Николића и Срђана Маровића, је од

три приспјела приједлога, приједлог број 1 оцијенила као најбољи рад и предложила га као најбоље идејно рјешење изгледа Грба Града Бањалука.

Градоначелник је након разматрања Извјештаја Комисије, прихватио предложено идејно рјешење и Скупштини Града упутио на разматрање Нацрт одлуке о измјени Статута.

Нацрт одлуке о измјени Статута разматран је на 36. сједници Скупштине Града одржаној 23.07. и 27.07.2015. године и није добио потребну већину.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Након одржаних локалних избора 02. октобра 2016. године и избора новог Градоначелника, у фебруару 2017. године, на захтјев Градоначелника, покренут је нови поступак Јавне набавке за израду идејног рјешења Грба Града Бања Лука. Градоначелник је рјешењем број 12-Г-317/17 од 20.02.2017. године именовано стручну Комисију за утврђивање приједлога рјешења за израду изгледа Грба Града Бања Лука, а, путем директног споразума за израду грба Града, изабран је Драгомир Ацовић, истакнути хералдичар из Београда, са којим је градоначелник закључио уговор 20.3.2017. под бројем 12-Г-292/17.

Саставни дио уговора су Смјернице градоначелника за израду идејног рјешења Грба Града које садрже:

„А. Општи елементи – структура Грба

„ Грб обавезно мора садржити „ШТИТ“, као есенцијални елемент. Број, распоред и садржај поља на штиту морају задовољавати правила традиционалне хералдике, а саджај штита бити у складу са захтјевом из тачке Б.

Грб може, али не мора, садржавати траку и име у траци (било у горњем, било у доњем дијелу грба) при чему се искључиво мисли на име: „БАЊА ЛУКА/ BANJA LUKA“. Положај и тип слова су предмет умјетничког избора.

Грб не мора садржити „кацигу“, присутну у традиционалним грбовима, али може садржавати „челенку“ тј. другу хералдичку форму изнад штита.

Грб не мора, али може, садржавати традиционалну хералдичку драперију.

Грб може садржавати чуваре штита.

Б. Посебни елементи садржаја Грба који могу бити садржани у Грбу Града Бања Лука:

- Амблем Републике Српске (Закон о Амблему Републике Српске „Службени гласник Републике Српске“ број 49/07),-
- Застава Републике Српске (Уставни закон о застави, грбу и химни Републике Српске, „Службени гласник Републике Српске“ број 19/92) или распоред боја Заставе, не као самостални и једини садржај Грба, али као могући елемент,
- Садашњи Грб Града Бања Луке, али измјењен у складу са Одлуком Уставног суда Републике Српске у предмету У-30/10,
- Елементи садашњег Грба Града Бања Луке, појединачно или више њих, комбиновани са другим елементима, који би били укомпоновани у складу са правилима традиционалне хералдике, уважавајући Одлуку Уставног суда Републике Српске,
- Елементи присутни у ранијим грбовима Бања Луке, као додатни елементи могу се појавити карактеристични историјски објекти (нпр. Кастел, Бански двор, зграда Градске управе, и сл.), природне љепоте и карактеристични објекти или

примјерице флоре и фауне, присутне у и око Бања Луке (нпр. ријека Врбас мотив ријеке, дајак чамац, кестен, липа, карактеристична фауна и сл.).

На основу Смјерница и склопљеног уговора, те комуникације с именованом Комисијом, г. Драгомир Ацовић предложио је блазон (формални опис грба) у три нивоа :

- мали (основни) који се најчешће користи,
- средњи и
- велики,

са свим елементима традиционалне хералдике (основни штит, камена круна, чувари грба, постамент, лента и сл.). Идејно рјешење је предложено с алтернативама када је ријеч о чуварима штита. У једној варијанти чувари су историјске личности (Петар Кочић и бан Милосављевић), историјски везане за Бањалуку, а у двије друге варијанте су из животињског свијета, са својим хералдичким значењем.

У наведеним смјерницама дате су опште и посебне одреднице које морају/могу бити садржај новог Грба Града. Предложено рјешење уобзире сва правила традиционалне хералдике, а садржи у себи неколико неоспорних симбола/елемената идентификације са Градом:

- распоред боја у редослиједу заставе Републике Српске (црвено у горњем дијелу, плаво у средњем, бијело-сребрно у доњем дијелу штита), као позадину елемената на штиту,

- елементе на штиту : тврђава (Кастел), ријека (Врбас), „прут“ – други водотоци, врх карактеристичног дајак чамца,

- чувари штита су у алтернативама двије личности из историје Бањалуке (Кочић и бан Милосављевић) или примјерци фауне који такође имају асоцијацију са подручјем и историјском подлогом (јазавац значење из Кочићевог дјела),

- карактеристична флора – златно лишће кестена у постаменту,

- камена круна, карактеристична за грбове градова, са препознатљивим уграђеним прочељем Банског двора,

- назив града ћирилично и латинично на бијелој траци у подножју штита.

Важно је напоменути да Статутарна одлука прописује блазон (опис грба у више нивоа), да у статутарној одлуци нема „илустрације“ тј. сликовног приказа, а да се детаљан приказ, с апликацијама за различите варијанте, прописује еталоном (изворником), који се израђује на основу блазона и статутарне одлуке и који је provedбени акт који доноси градоначелник.

Обрађивач

Кабинет Градоначелника
Љ. Дабић
Љиља Дабић, дипл. правник

